

464

1928 K 944

179

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ORDINIS MEDICORVM WITEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

AD

DISSERTATIONEM INAUGVRALEM

A. D. 13. IANVARII 1794.

H. L. Q. C.

HABENDAM

INVITAT.

*De virtute medicamentorum resolventium recte
diiudicanda.*

III.

D. SALOMO CONSTANTINVS

TITIVS

ORDINIS MEDICORVM WITTEBERGENSIS

M. T.

DECANVS

AD

DISECTATIONEM ANATOMICAM

DE VENTRICULO

HEPATICO

HABEBIAM

IN

DE VENTRICULO

III

Quod antecedente prolusione, per similem occasionem, reliquas medicamentorum resoluentium virtutes me expositurum, nuper promisi, id, si, quid in promouendis secretionibus atque excretionibus amplius praesent, enarrauerim, in praesens efficiam.

Non vltimum aucta per cutim transpiratio, in morbis feliciter iudicandis, locum occupat. Haec enim excretio omnes fere crises ordine naturae, vel sola perficit, vel saltem iuuat, et feliciose reddit. Sic in magna morborum rheumaticorum atque catarrhalium a transpiratione suppressa saepe deriuandorum familia, dolores vehementiores in sudore largiter effuso, haud raro minuuntur. In morbis acutis inflammatoriis, in ipsis febribus malignis atque neruosis, materia morbosa vel per resorptionem cutaneam, vel per ipsius digestionis vias in sanguinem commixta, tenuis, per summam cutem sudore euacuatur. Huius euacuationis, frequentissime in morbis occurrentis, causa, in ipsis vasorum exhalantium ostiis latet, in quibus nempe arteriolarum minimarum exitus, tanquam orificia cutis patula, desinunt. Breuissima enim haec via est, qua circulationis ope particulae peregrinae, in sanguinem admistae, si tenues satis fuerint, detrahi, atque mox materiae insensibiliter eiciendae, mox, maiori quantitate, sudoris forma, protrudi possunt. Sunt aliae, quae obstant, hanc excretionem turbantes, eamque occludentes causae, quae modo molestiam, sanitate affecta, afferunt, modo morbis perfecte iudicandis impedimenta obiiciunt. Si refrigerium praeter consuetudinem ad corpus adspirat, vasorum ostia coarctantur; si spasmi, ab internis causis, vt in fri-

goris febrilis impetu, in diuersis insultibus neruosis, in statu morborum crudo, cutis vasa obstringunt, haec ipsa crassiora, minusque peruia redduntur; si ipsius massae eiiciendae peruersa est conditio, spissescens, nimium consistens, liberior particularum serosarum euolutio impeditur. Istaе iam caussae, quas exempli loco attuli, diuersis quoque, vt exercitio promoueatur, medicamentis opus esse, satis docent. Et tum quidem, quando transpiratio per ipsam materiae eliciendae indoilem proxime impeditur, non aliis, quam resoluentibus vtendam est remediis. His enim pars sanguinis serosa fortius extricatur, ad cutem summam vocatur, spasmi relaxatione ex parte minuuntur. Praecipuum ea hic vsum praestant resoluentia, quae praeter communem virtutem, per calidiorē naturam suam circulationem intendunt atque augent. Cuius generis exemplo sunt: herbae paullo aromaticae, calidiores, quae vt egregie resoluunt, ita, absque aquae calidae adiumento, sudorem leuiter excitant. Porro quaedam ex antimonio praeparata, vim diaphoreticam resoluentium comprobant. Nolumus nunc ad notissimum istud praeparatum antimonialem, quod ab hac virtute nomen diaphoretici sibi tributum habet, ex mera huius semimetalli calce constat, atque iure inertiae accusatur, prouocare. Quae enim de vi aliorum medicamentorum terrestrium sudorifera, per ora medicorum, quondam celebrata sunt, ea cum sanioris therapiae regulis amplius haud conspirant. Longe fortius tartarus emeticus, et vinum antimonialem agunt, quorum vsum tam pristinorum, quam recentiorum medicorum experientia, ratum fecit. Eandem laudem salia quaedam merentur, praecipue ex alcali volatilis, aequae ac acidi acetosi, basi parata, vt spiritus Mindereri, terra foliata tartari, alia. Plures etiam succi vegetabilium acidi, imo purissimum acidum vegetabile, ope fermentationis educitum, non vi tantum resoluendi leniter pollent, sed sudorem

rem

rem quoque saepe largiori copia eliciunt. Similis alcali volatilis, quamvis paullo vehementior, virtus est.

Quae de cutis colatorio haecenus dixi, eadem de excretionem aluina valent. Vix quidem opus esse videtur, hanc medicamentorum resoluentium in primas vias efficaciam, vberius diducere; cum omnia fere ac singula, paullo largiori dosi propinata, hunc quasi primum, atque certissimum edant effectum. Sic omnia salia media, minori quantitate, atque repetitis vicibus sumta, quemadmodum cruditates in primis viis ad descensum praeparant, ita maiori copia aluum fortius reddere, cogunt. Ipsa quoque emetica dosi refracta, egregia sunt resoluentia, vt de ipecacuanhae radice obseruationes recentiorum medicorum docuerunt. Hac sola virtute, quam latissime medicaminum resoluentium vsus per omnem medicinam vagatur! In omnibus enim fere morbis ad primas respiciendum est vias, in quibus si iam collectae fuerint saburrae, subito, ne totam humorum massam corrumpant, expellendae sunt; si initio minus adsint, certissime mox producantur, cum digestio atque salutaris concoctio; in plerisque morbis laesa sit, imo cum ipsa medicamenta, a primarum viarum vitiis correpta, virtutem suam omnem exferere haud queant.

Haec, quae de resoluentium vi atque potestate in praecipua secretionum atque excretionum genera, huc vsque proposui, ad similes corporis functiones accommodari possent, quae vero aegrotis minus salutare esse videntur. Sic horum etiam medicaminum in attenuandis humoribus, praesertim sanguine, effectus, quem nonnulli rationibus non solum explicare, sed potiora inde mala, vt haemorrhagias, aliaque sanguinis, salium maxime vsu excitata, osfluuia, deriuare contenderunt, afferri posset, nisi noxiis magis, quam commodis, annumerari auxiliis, eamque ob causam a soluentium virtute segregari deberet.

Supereſt, vt

Candidatum Clariffimum atque Doctiffimum

CAROLVM GOTTLIEB BEYER

HALSBRÜCKA - HERMUNDVRVM

tum ob egregiam animi indolem, tum ob ſcientiam Medicinæ haud vulgarem, omnibus commendandum Bonis, in eruditorum oculos, præmiſſo ipſius vitæ, cum laude geſtæ, curriculum, producamus.

Vt vitam, ſic nomen integrum accepi anno huius ſæculi LXVI. a patre CAROLO GOTTLIEB BEYERO, et matre IOANNA SOPHIA, æ gentis SIEGELIANA, et quidem pago prope Eribergam Halsbrücke diſto, ubi pater prædium conduxerat. Immatura mors, quæ mihi ſex annos tantum nato, patrem rapuerat, matrem in tantam iniecit animi virium turbationem, vt curam, quam alias meæ educationi lubenter imperſiuiſſet debitam, adhibere non poſſet. Quibus malis ſatis grauibz paullo poſt ſuperuenit incendium, quod aedes paternas funditus deleuit, omnemque ſupellectilem deuorauit. At, quas fortuna aduerſa mihi expreſſerat acerbas lacrymas et inſtas, eas abſtergere ſtaaduit Patri optimæ de me promeriti charitatis. Hac enim ſolummodo commotus Patruus, ſcholæ Tutten-dorſenſis Ludimagiſtro KOCHIO, immortalis memoria mihi ſemper colendo, me inſtituendum tradidit, qui, præceptor optimus, ad ſcholam Lichtenbergensem vocatus, ſingulari in me affectu amore, ſucceſſori ſuo pro me didactrum ſoluit, vt diutius erudiri poſſem. Sic præparatus ao. LXXIX me contuli Eribergam, vt Gymnaſii ibi florantis doctozibus Clariffimis, M. IÜNGERO, M. HVEBLERO, M. RECHTIO vti poſſem, quorum etiam inſtitutiones fruſtu haud poenitendo in vtilitatem meam conuertii. Anno LXXXVIII Pl. Reu. BEYERVS, oraculorum diuinorum Oberſchoenæ interpres, patruelis non ſatis æſtimandus, qui conſiliis non modo, ſed opibus etiam ſemper me adiucit, auctoz fuit ſuaſorque, vt in Academiam Vitebergensem me conferrem. Cuius Academicis adſcriptus a Magnifico SCHMIDIO, tunc temporis Academiae Rectore, ſcholas adii philoſophicas SCHVLZII, nunc Profeſſoris Helmſtadienſis, et Summi Venerabilis REINHARDII, nunc Theologi in Saxonia Summi, TITII que patris, quas

quas aperuerat historiae naturalis, et geographiae physicae. Cum vero in artem medicam incumbendi animus mihi imprimis esset, Medicorum scholae praecipue me attrahebant, quas hoc ordine frequentavi: In botanica, anatomica, physiologica, et morborum, qui viscera infestant, cognitione Magnificum NÜRNBERGERVM, Academiae fascēs nunc tenentem; in Pathologia, Chirurgia, Pharmacia, Chemia, Medicina legali, Encyclopaedia medica, Materia medica et arte formulas conscribendi medicas, Ill. LEONHARDI, nunc temporis Serenissimi Electoris Saxoniae archiatrum, et consiliarium aulicum, cuius etiam scholis examinatoriis theoreticis et practicis ac disputatoriis per tres annos interesse mihi contigit; in Therapia generali et speciali arteque formulas concinnandi Exp. BOEHMERVM, qui quoque in disputando ad nouissimum tempus me exerceuit, duces habui praestantissimos. Praeterea etiam ab Exp. LANGGVTHIO artem obstetriciam omnesque Anatomiae partes traditas audiui. Anno XCII Vitebergam cum Dresda commutavi, ibique precibus Ill. LEONHARDI, theatrum anatomicum et praelectiones ibi habitas adeundi facultate ab Ill. DE BROITZEN, qui a consiliis Electoris Saxoniae bellicis intimis est, gratis impetrata, artem obstetriciam ab eius doctore Dn. WEISSIO, materiam medicam ab Exp. TITIO, et cadauera secandi artem a Professore Dn. OHLIO accepi. Inde iterum Vitebergam reuersus, per breue adhuc tempus Exp. TITII, filii, scholas in chemiam oeconomico-technicam, et physiologiam, quam examinando docet, accedere sicut. Tandem ante paucas septimanas ab Ordine Medicorum Gratioso humanissime petii, vt me ad Examen pro Candidatura in Medicina admitteret, quod etiam benigne fecit.

Hos igitur Patronos et Praeceptores, imprimis vero, quos habui in arte medica, omnes, ob praestantissima beniuolentias et beneficiorum documenta, praecipue in eo conspicua, quod per tres annos sumtibus Vaterianis in comitatu Electorali beneuole me aluerunt, omni semper obseruantiae et pietatis cultu venerabor, atque optimam in et constantissimam scintillam, vt per longissimum adhuc annorum spatium, utilissimam reipublicae litterariae operam nauare possint, nunquam non apprecabor. Quid vero aequius est, quam vt animus beneficiorum recordatione commotus in memoriam reuocet Senatum Fribergensem Amplissimum, qui stipendio Kloeppliano, quod bis mihi distribuit, pro sua eximia liberalitate, huic Ordini quasi inuenta, meam subleuauit inopiam. Patrueli etiam maxime Reuerendo, Pa-

stori

fori Oberschoenae meritissimo, qui omnes perpetuo intendit vires, et salutis meae prospiceret, animum exhibeo gratissimum, eamque per omnem vitam immutatum me seruaturum esse polliceor.

Qualis vero fors fuisset mea futura, certe miserrima, nisi Tu, charissime frater, quas Tibi fortuna obtulit opes, mecum communicasses, et auxilio Tuo finem studiorum meorum liberalissime coronasses. Notior iam Tibi est a primis incunabilis animus meus, quam ut illum Tibi verbis laudulentius declarare possem. Accipe, quod modesto precor, hoc exiguum animi gratissimi monumentum, et fruere praemiis, quae liberalitas Tibi peperit, uberrimis.

Talem apud nos exegit studiorum academicorum cursum, Dignissimus Candidatus, qui in eo iam est, postquam in examine consueto, egregios in arte salutari profectus, Ordini nostro, amplissime probauit, ut dissertatione inaugurali: *De panis materia multifaria, Collectio posterior, Praeside Magnifico, Experientissimo, Excellentissimo, D. GEORGIO RVDOLPHO BOEHMERO, Therapiae Professore Publ. Ordin. Facultatis Medicae, et totius Academiae Seniore, etc. Collega Coniunctissimo, Fautore pie colendo, a. d. XIII. Ianuarii defendenda, publicum doctrinae suae singularis specimen edat. Cui ut fauere, atque frequentes interesse velint, RECTOR ACADEMIAE MAGNIFICVS, ILLUSTRISSIMI COMITES, PATRES CONSCRIPTI, BONARVM LITTERARVM FAVTORES, CIVES ACADEMIAE GENEROSI ATQVE PRAENOBILISSIMI, ea, qua decet, humanitate atque obseruantia rogamus.*

P. P. Dom. I. p. Festum Epiphaniae 1794.

WITEBERGAE

LITTERIS CAROLI CHRIST. DÜRRII.

Wittenberg, Diss., Ergbd. 7, 1792-96
vol 18

f

86.

464

1928 K 944

79

D. SALOMO CONSTANTINVS
TITIVS

ORDINIS MEDICORVM WITEBERGENSIS

H. T.

DECANVS

AD

DISSERTATIONEM INAUGVRALEM

A. D. 13. IANVARII 1794.

H. L. Q. C.

H A B E N D A M

INVITAT.

*De virtute medicamentorum resolventium recte
diudicanda.*

III.

